

Natuurbeschermingsnieuws

In dit natuurbeschermingsnieuws staan drie actualiteiten centraal met een zekere samenhang vertonen. Ze hebben alle betrekking op de zogenaamde Binnenduintrand. Zoals de naam zegt, de gebiedsstrook die direct grenst aan de duinen en dan vooral de nog onbebouwde gronden daarvan. Zonder meer een landschappelijk fraai gebied waar tevens een versterking van natuurwaarden gewenst is.

■ Chris Brunner

Gebiedsproces Binnenduintrand met onduidelijke doelen

Al 30 jaar zijn vele gronden in de Binnenduintrand tussen Vogelenzang en Santpoort vanwege hun natuurwaarden en/of natuurpotenties door de provincie aangewezen als zijnde onderdeel van het NatuurNetwerk Nederland. Het gaat vooral om weilanden en tuinbouwgronden op de strandvlakte bij Vogelenzang, in het Westelijke Tuinbouwgebied van Haarlem en het gebied tussen de Brederodelaan, de spoorlijn en het duingebied in Santpoort-Zuid en Santpoort-Noord. Op enkele uitzonderingen na heeft de provincie echter in al die jaren nagelaten om daadwerkelijk ook plannen voor de gewenste natuurontwikkeling te maken. Toen de provincie twee jaar geleden wel in actie wilde komen en gronden wilde aankopen, kwam er dan ook veel weerstand van grondeigenaren maar ook vanuit de lokale politiek. Na lang wikken en wegen heeft de provincie ervoor gekozen om de mogelijkheden en wensen in dit gebied in een gebiedsproces samen met alle betrokkenen te verkennen.

Het duurde nog een hele tijd tot de beloofde gesprekken met betrokkenen werden gestart. Kort voor de zomer was het dan eindelijk zover. De provincie had - verdeeld over de drie deelgebieden Vogelenzang, Westelijk Tuinbouwgebied Haarlem en Santpoort - allerlei kaarten van 'opgaven en wensen' vervaardigd. In inloopbijeenkomsten, op een website en schriftelijk konden belangstellenden reageren op deze kaarten en hun eigen mening geven over wat zij van belang vinden voor deze gebieden. Ook onze Vogelwerkgroep en de KNNV waren op de inloopbijeenkomsten aanwezig. Op zich vonden we het plezierig dat er op deze bijeenkomsten open gesprekken met andere betrokkenen konden worden gevoerd.

Toch vonden we het resultaat van dit participatietraject en de mogelijkheden om daarbij inhoudelijk input te leveren nogal teleurstellend. De meeste bijdragen van deelnemers beperkten zich tot korte statements van verschillende meningen. Een diepgaandere discussie over wat voor deze waardevolle gebieden nodig en wenselijk is, bleek niet mogelijk. Dat had naar onze mening alles te maken met de veelal onduidelijke presentatie van opgaven en wensen op de door de provinciale gepresenteerde kaarten. Samen met de KNNV hebben we daarom een brief aan de provinciale procesmanager gestuurd waarin we onze kritiek en wensen voor de gebieden Vogelenzang en Haarlem hebben verwoord. Als basis hiervoor hebben wij onze visie op de kern van de opgaven uiteengezet. Kort samengevat: een herstel van de natuurwaarden op de agrarische gronden, uiteraard met behoud van de hoge landschappelijke waarden. In de maatschappelijke discussie over de toekomst van het gebied is door velen bij herhaling gesteld dat de zo mooie historische situatie in stand moet worden gehouden.

Daarbij werd echter volstrekt voorbij gegaan aan het feit dat de huidige situatie geenszins te vergelijken is met de historische 50 jaar, laat staan 100 jaar geleden! Toen zag het gebied er heel anders en vooral fraaier uit: hogere waterpeilen, dus nattere weilanden, een veel minder intensief grondgebruik en daardoor veel meer natuurwaarden op het land en ook in de sloten. Met een herstel van de historische situatie met de natuurwaarden van destijds zou dus al veel zijn gewonnen. De huidige, veelal intensieve paardenhouderij en de gangbare wijze van bol-lenteelt verdragen zich echter slecht met deze doelstelling. Een sterke extensivering van het agrarisch gebruik gericht op kruiden- en bloemrijk grasland, gekoppeld aan een dienovereen-komstig waterbeheer, achten wij onmisbaar om de gestelde doelen te bereiken. De proces-manager reageerde gelukkig positief op onze brief en nodigde ons direct uit voor een open gesprek waarin we onze visie nog nader konden toelichten. Wij wachten nu met spanning af of de provincie in het vervolg van dit proces bereid is een visie als de onze over te nemen.

Fraai gesitueerde en door beplanting omzoomde weilanden bij [VOGELENZANG](#). Foto: Chris Brunner

Géén fietspad door de AWD!

In het hiervoor genoemde gebiedsproces komt ook de vraag aan de orde of en hoe er in de Binnenduinrand meer voorzieningen voor (extensieve) recreatie wenselijk zijn. Op zich een goede zaak, voor zover het om goed ingepaste wandelpaden gaat. Op de kaart voor het deelgebied Vogelenzang staat echter tot onze schrik ook een fietsverbinding aangeduid via de ingang Oase dwars door de Amsterdamse Waterleidingduinen richting zee. De legenda vermeldt als doel 'verbetering van de verbinding tussen het achterland en de kust'. Toen we dat zagen was onze spontane reactie: Nee hé, niet wéér! Velen zullen zich nog goed kunnen herinneren dat we jaren geleden samen met andere organisaties hebben geprotesteerd tegen het toenmalige plan voor een nieuw fietspad tussen de ingang Oase en het ecoduct nabij de ingang Zandvoortselaan. Niet alleen bleek de aanleg van dit fietspad natuurschade op te leveren in het Natura 2000-gebied. Met ons stonden velen ook op het standpunt, dat je geen massa's fietsende recreanten en strandbezoekers de AWD moet binnen halen, anders is het einde zoek. Na een jarenlange periode van discussie en bezwarenprocedures heeft de provincie in 2014 gelukkig definitief besloten om géén fietsroute aan te leggen binnen de AWD!

Wij vragen ons daarom nog steeds af waarom de nieuwe aanduiding van een fietsverbinding op de kaart van het gebiedsproces terecht is gekomen. Is het een vergissing? Of een serieuze poging een nieuw plan voor een fietsverbinding te maken? Ter plekke kon niemand ons daar een antwoord op geven. We hebben in ieder geval meteen de provincie in een brief laten weten ernstig bezwaar te hebben tegen deze doelstelling op de kaart van het gebiedsproces. Misschien loopt het met een sisser af. Maar laten we wel alert blijven! Wat ons betreft blijft het doel: géén fietspad door de AWD!

Zorgen over ontwikkelingen op camping Vogelenzang

Midden in de nog zo mooie binnenduinrand rond het dorp Vogelenzang en grenzend aan de AWD ligt al vele decennia camping Vogelenzang, tot voor kort behorend tot het landgoed Huis te Vogelenzang. Een rustige, traditionele familiecamping met circa 200 stacaravans in een groene setting en daarnaast grasvelden met standplaatsen voor tenten, caravans en campers. Kortom een camping waar een flink deel van de gebruikers het hele zomerhalfjaar doorbrengt om te genieten van de rust en de omliggende natuur. In het winterhalfjaar is de camping gesloten en heerst er volledige rust voor de natuur. Het terrein is vrijwel rondom met dichte hagen afgeschermd van het omringende landschap en daardoor van buitenaf nauwelijks te zien. Ook op de camping zelf vind je nog bosjes en lanen met opgaande beplanting van deels oude bomen. Het verrast dan ook niet dat er nog best veel vogels en andere dieren een thuis of foerageerplek weten te vinden. Waarnemingen van Wielewaal, Groene Specht, Ransuil, Staartmees, Nachtegaal, zandhagedis, wezel en vleermuizen spreken tot de verbeelding en geven aan dat dit een camping is met relevante natuurwaarden.

Maar hoe lang nog? Recent is de camping gekocht door MarinaParken, een onderneming die heel andere plannen heeft met het terrein. De nieuwe eigenaar kondigde al snel aan toe te willen werken naar de bouw van 350 prijzige bungalows van een en twee verdiepingen en deze vervolgens te willen verkopen. Opgaande beplanting komt in hun plannen niet voor. Bij de eerste al gebouwde bungalows is de bestaande beplanting zelfs weggehaald. Het liefst willen ze het terrein het gehele jaar door openstellen, want dat brengt meer geld in het laatje. Weg winterrust.

Nieuwe bungalows op [CAMPING VOGELENZANG](#) zonder opgaand groen. Foto: Chris Brunner

Gelukkig zijn wij niet de enigen die zich ernstige zorgen maken over deze dreigende verstedelijking midden in het door de provincie beschermde 'Bijzondere Provinciale Landschap' van de Binnenduinrand. In de eerste plaats is er natuurlijk veel onrust onder de bestaande gebruikers van de camping die hun zomerparadijs in rook zien opgaan. Want als er bungalows gebouwd worden gaat dat al snel ten koste van de bestaande kampeerplaatsen en uiteindelijk ook van de vaste huurders met hun stacaravans. Een petitie aan de gemeente tegen de bouw van 350 bungalows is door 1.5000 mensen ondertekend. Maar ook de Dorpsraad Vogelenzang ziet flinke bezwaren, vooral vanwege het verwachte vele extra verkeer op de smalle wegen in de omgeving. De gemeentelijke politiek is gelukkig vrij snel wakker geworden. De raad van Bloemendaal nam al in het voorjaar unaniem een motie aan waarin het college wordt gevraagd de plannen zorgvuldig te beoordelen, vooral ten aanzien van natuur, landschap en verkeer. Dat is ook hard nodig. De eigenaar/ontwikkelaar deed het in het begin voorkomen alsof hij zijn plannen op grond van het geldende bestemmingsplan geheel naar eigen inzichten kan uitvoeren, min of meer zonder inmenging van de overheid. Hij was zelfs al met een grootse verkoopcampagne van de geplande bungalows gestart. Nadere bestudering van het bestemmingsplan heeft ons geleerd dat dit niet klopt. Het geldende bestemmingsplan staat geen extra bebouwing toe. Als er al nieuwe bebouwing wordt toegestaan, moet dus het bestemmingsplan worden herzien dan wel een omgevingsvergunning voor afwijken van het bestemmingsplan worden verleend. Ook voor het afgraven van terreinen en het kappen van bomen is een specifieke vergunning nodig in dit gevoelige gebied. Inmiddels is het college die mening ook toegedaan en zijn de al lopende werkzaamheden op de camping voorlopig stilgelegd. Daarmee is de ongerustheid natuurlijk niet weggenomen. Voor ons is nog geheel onduidelijk hoe de gemeente gaat zorgen voor behoud van het groene karakter en de bijbehorende natuurwaarden. In een brief aan het college hebben we extra aandacht daarvoor gevraagd. Het is nu zaak de ontwikkelingen nauwgezet te volgen.